

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

E

NACRT

**ZAKON
O ZAŠTITI OD NEJONIZUJUĆIH ZRAČENJA**

Banja Luka, septembar 2018. godine

ZAKON O ZAŠTITI OD NEJONIZUJUĆIH ZRAČENJA

GLAVA I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se načela i mjere zaštite od djelovanja nejonizujućih zračenja, stručni poslovi zaštite od nejonizujućih zračenja, sprovođenje monitoringa izvora elektromagnetnih polja i druga pitanja od značaja za zaštitu zdravlja ljudi i zaštitu životne sredine od štetnog djelovanja nejonizujućih zračenja.

Član 2.

(1) Zaštita od nejonizujućih zračenja zasniva se na sljedećim načelima:

- 1) načelu zabrane,
- 2) načelu predostrožnosti,
- 3) načelu javnosti.

(2) Načelo zabrane ostvaruje se time što izlaganje nejonizujućim zračenjima iznad propisane granične vrijednosti izlaganja i svako nepotrebno izlaganje nejonizujućim zračenjima nije dozvoljeno.

(3) Načelo predostrožnosti ostvaruje se tako što se prilikom korištenja izvora nejonizujućih zračenja primjenjuju mjere zaštite kojima se sprečavaju ili smanjuju štetna dejstva za život i zdravlje lica koja rade sa izvorima ili uz izvore nejonizujućeg zračenja i lica koja su izložena nejonizujućem zračenju.

(4) Načelo javnosti ostvaruje se time što su podaci o nejonizujućim zračenjima dostupni javnosti.

Član 3.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) elektromagnetni talas je oscilovanje međusobno povezanih polja – električnog i magnetnog polja, koji se šire prostorom,
- 2) frekvencija je broj oscilacija u jednoj sekundi, a izražava se mjernom jedinicom herc (Hz),
- 3) ultrazvuk je zvuk čija je frekvencija viša od granice čujnosti ljudskog uha, odnosno zvuk frekvencije iznad 20 kHz,
- 4) koherencija je osobina elektromagnetskog talasa da između dvije tačke u prostoru i vremenu postoji odnos konstantne faze oscilovanja,
- 5) laser je izvor nejonizujućeg zračenja, koji emituje usmjereno koherentno elektromagnetno zračenje u idealnim uslovima na jednoj frekvenciji, a stvarno u uskom pojasu frekvencija u optičkom području,
- 6) operater ili rukovalac je lice koje radi sa izvorima ili nadgleda rad izvora nejonizujućih zračenja,
- 7) zaštita od nejonizujućih zračenja je skup mjera i postupaka kojima se sprečava štetno dejstvo nejonizujućih zračenja u životnoj sredini,

8) granična vrijednost izlaganja nejonizujućim zračenjima jeste maksimalno dozvoljena vrijednost nivoa nejonizujućeg zračenja koja je određena standardom ili drugim propisom i ta granica se ne odnosi na pacijente u zdravstvenim ustanovama, na kojima se primjenjuje kontrolisana medicinska terapija ili dijagnostički postupak,

9) zona opasnog zračenja je prostor oko izvora nejonizujućeg zračenja u kome intenzitet nejonizujućeg zračenja prelazi propisane granične vrijednosti izlaganja,

10) sistematsko ispitivanje nivoa nejonizujućeg zračenja je: evidentiranje svih značajnih izvora nejonizujućeg zračenja po bitnim parametrima, koji se nalaze u ispitivanim oblastima životne sredine, mjerenje nivoa elektromagnetnih polja tih izvora nejonizujućeg zračenja, proračun prostorne raspodjele emitovane elektromagnetne energije tih izvora i planiranih izvora nejonizujućeg zračenja, poređenje dobijenih rezultata sa važećim propisima, i procjena i davanje mišljenja o nivou izlaganja ljudi elektromagnetnim poljima, u predmetnoj oblasti životne sredine,

11) ispitivanje nivoa nejonizujućeg zračenja je mjerenje, po potrebi, i proračun parametara nejonizujućeg zračenja značajnih izvora nejonizujućeg zračenja u određenim oblastima životne sredine, poređenje dobijenih rezultata sa važećim propisima, i procjena i davanje mišljenja o nivou izlaganja ljudi nejonizujućim zračenjima,

12) rekonstrukcija izvora nejonizujućeg zračenja i objekta sa izvorom nejonizujućeg zračenja je svaki zahvat kojim se bitno mijenjaju osnovne tehničke karakteristike, način rada, snaga ili položaj izvora, a posljedica toga je značajna promjena nivoa ili vrste polja nejonizujućeg zračenja izvora,

13) monitoring izvora elektromagnetnih polja je organizovano ispitivanje nivoa nejonizujućeg zračenja izvora elektromagnetnih polja radi praćenja parametara rada, utvrđivanja opasnosti, obavještanja i preduzimanja mjera zaštite od nejonizujućih zračenja.

Član 4.

Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

GLAVA II MJERE ZAŠTITE OD DJELOVANJA NEJONIZUJUĆIH ZRAČENJA

Član 5.

(1) Nejonizujuće zračenje su elektromagnetna polja i elektromagnetni talasi frekvencije niže od 3.000.000 GHz ili ultrazvuk frekvencije veće od 20 kHz, koji u interakciji s materijom ne stvaraju jone.

(2) Izvor nejonizujućeg zračenja je svaki uređaj, postrojenje ili građevina koja emituje nejonizujuće zračenje.

(3) U sprovođenju zaštite od nejonizujućih zračenja, preduzimaju se sljedeće mjere:

- 1) propisivanje graničnih vrijednosti izlaganja ljudi nejonizujućim zračenjima,
- 2) otkrivanje prisustva i određivanje nivoa izlaganja nejonizujućim zračenjima,
- 3) određivanje uslova za postavljanje i upotrebu izvora nejonizujućih zračenja,
- 4) obezbjeđivanje organizacionih, tehničkih, finansijskih i drugih uslova za sprovođenje zaštite od nejonizujućih zračenja,
- 5) vođenje evidencije o izvorima nejonizujućih zračenja,
- 6) označavanje izvora nejonizujućih zračenja i zone opasnog zračenja,
- 7) onemogućavanje pristupa zonama opasnog zračenja,
- 8) sprovođenje kontrole i obezbjeđivanja kvaliteta izvora nejonizujućih zračenja,
- 9) primjena sredstava i opreme za zaštitu od nejonizujućih zračenja,

10) kontrola stepena izlaganja nejonizujućem zračenju u životnoj sredini i kontrola sprovedenih mjera zaštite od nejonizujućih zračenja,

11) informisanje stanovništva o zdravstvenim efektima izlaganja nejonizujućim zračenjima i mjerama zaštite.

Član 6.

Pravno lice i preduzetnik mogu postavljati i koristiti izvore nejonizujućih zračenja ako ispunjavaju sljedeće uslove:

1) objekti i prostorije u kojima se koriste i na kojima se postavljaju izvori nejonizujućih zračenja moraju da odgovaraju tehničkim, tehnološkim, higijenskim uslovima koji obezbjeđuju zaštitu zdravlja ljudi i životne sredine od nejonizujućih zračenja,

2) nivo izlaganja opšte populacije i profesionalno izloženih lica ne smije prelaziti propisane granične vrijednosti izlaganja nejonizujućim zračenjima,

3) licima koja rade sa izvorima nejonizujućih zračenja moraju se obezbijediti zaštitna sredstva i oprema za zaštitu od nejonizujućih zračenja,

4) sa izvorima nejonizujućih zračenja obavezno rade lica koja imaju odgovarajuću stručnu spremu i ispunjavaju zdravstvene uslove za rad sa izvorima nejonizujućih zračenja,

5) sistematsko ispitivanje nivoa nejonizujućeg zračenja za propisane izvore obavlja se prije postavljanja ili izgradnje i prije rekonstrukcije izvora nejonizujućeg zračenja i objekta sa izvorom nejonizujućeg zračenja,

6) prvo ispitivanje nivoa nejonizujućeg zračenja za propisane izvore obavlja se prije početka korištenja i nakon rekonstrukcije izvora nejonizujućeg zračenja i objekta sa izvorom nejonizujućeg zračenja,

7) periodično ispitivanje nejonizujućeg zračenja izvora obavlja se u propisanom periodu,

8) stručno obrazovanje rukovaoca o primjeni mjera zaštite od nejonizujućeg zračenja,

9) vođenje evidencija o izvorima nejonizujućih zračenja,

10) imenovanje lica odgovornog za primjenu mjera zaštite od nejonizujućih zračenja,

11) čuvanje dokumentacije o izvršenim sistematskim ispitivanjima i ispitivanjima nejonizujućih zračenja u periodu od šest godina.

Član 7.

(1) Elektromagnetna polja jesu statička i vremenski promjenljiva električna i magnetna polja, kao i elektromagnetni talasi frekvencija do 300 GHz,

(2) Izvori elektromagnetnih polja mogu se upotrebljavati ako ispunjavaju uslove u skladu sa njihovom namjenom:

1) da pri upotrebi ne izlažu ljude zračenju iznad graničnih vrijednosti izlaganja propisanih za elektromagnetna polja,

2) da se za izvore elektromagnetnih polja propisanih članom 10. ovog zakona obezbijedi sistematsko ispitivanje nivoa nejonizujućih zračenja,

3) da se za izvore elektromagnetnih polja propisanih članom 11. ovog zakona obezbijedi ispitivanje nivoa nejonizujućih zračenja,

4) da se za nove i rekonstruisane izvore elektromagnetnih polja propisanih čl. 10. i 11. ovog zakona pribavi rješenje iz člana 8. ovog zakona.

(3) Područja povećane osjetljivosti su:

1) područja stambenih zona u kojima se nalaze stambene, javne i poslovne zgrade namijenjene boravku ljudi,

2) škole, ustanove predškolskog vaspitanja, bolnice, smještajni turistički objekti i dječja igrališta (prema dokumentu prostornog uređenja),

3) površine neizgrađenih parcela namijenjenih za izgradnju objekata iz t. 1) i 2) ovog stava, a u skladu sa dokumentom prostornog uređenja.

(4) Područja profesionalnog izlaganja su područja radnih mjesta gdje radnici u svoje radno vrijeme rade neposredno s izvorima nejonizujućeg zračenja ili uz njih. Njihova izloženost elektromagnetnim poljima mora biti kontrolisana. Sigurnosna područja moraju biti jasno definisana i opisana odgovarajućim referentnim dozimetrijskim fizičkim veličinama.

(5) Javna područja su sva mjesta u urbanim i ruralnim sredinama na koja nije ograničen slobodan pristup opštoj populaciji, a nisu u području povećane osjetljivosti, niti u području profesionalnog izlaganja.

(6) Ministar zdravlja i socijalne zaštite (u daljem tekstu: ministar) donosi Pravilnik o zaštiti od elektromagnetnih polja do 300 GHz.

(7) Pravilnikom iz stava 6. ovog člana razrađuju se uslovi za izvore elektromagnetnih polja, propisuju se granične vrijednosti izlaganja elektromagnetnim poljima u područjima povećane osjetljivosti, profesionalnog izlaganja i javnim područjima, postupci njihovog ispitivanja, postupak za utvrđivanje uslova za upotrebu izvora elektromagnetnih polja i način vođenja i sadržaj evidencije koju su korisnici obavezni voditi za izvore elektromagnetnih polja.

Član 8.

(1) Ministar donosi rješenje kojim se odobrava upotreba izvora elektromagnetnog polja.

(2) Rješenje iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

(3) Na osnovu rješenja iz stava 1. ovog člana, pravno lice i preduzetnik mogu početi upotrebljavati propisane izvore elektromagnetnog polja.

(4) Pravno lice i preduzetnik za utvrđivanje uslova za upotrebu izvora elektromagnetnog polja plaćaju naknadu.

(5) Naknada iz stava 4. ovog člana iznosi 500 KM i čini prihod budžeta Republike Srpske.

(6) Pravno lice i preduzetnik koji ispunjava uslove o upotrebi izvora elektromagnetnog polja dužni su da o promjenama koje se odnose na korištenje, odnosno upotrebu izvora elektromagnetnog polja obavijeste Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske (u daljem tekstu: Ministarstvo).

(7) Ministar na osnovu prijavljenih promjena iz stava 6. ovog člana ukida rješenje kojim je odobrena upotreba izvora elektromagnetnog polja.

(8) Rješenje iz stava 7. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Član 9.

(1) Optičko zračenje su elektromagnetni talasi frekvencije od 300 GHz do 3.000.000 GHz talasne dužine od 100 nm do 1 mm, ultraljubičasto ili ultravioletno zračenje talasne dužine 100 nm do 400 nm, vidljivo zračenje talasne dužine 400 nm do 780 nm i infracrveno zračenje talasne dužine 780 nm do 1 mm.

(2) Izvori optičkog zračenja upotrebljavaju se ako ispunjavaju propisane uslove u skladu sa njihovom namjenom i da pri upotrebi ne izlažu ljude zračenju iznad graničnih vrijednosti izlaganja propisanih za optička zračenja.

(3) Ministar donosi Pravilnik o zaštiti od optičkog zračenja.

(4) Pravilnikom iz stava 3. ovog člana propisuju se: uslovi za izvore optičkih zračenja u skladu sa njihovom namjenom, granične vrijednosti izlaganja za optičko zračenje, izvori optičkog zračenja za koje je obavezno izvršiti postupke ispitivanja, postupke, načine i metode njihovog ispitivanja, mjere zaštite od optičkih zračenja i zaštitna sredstva i način vođenja evidencije koje su korisnici obavezni voditi za te izvore.

Član 10.

(1) Izvori elektromagnetnih polja za koje se mora izvršiti sistematsko ispitivanje nivoa nejonizujućih zračenja su:

- 1) radio-stanica i sistem,
  - 2) stacionarna televizijska stanica ili radio-televizijska stanica,
  - 3) bazna stanica za mobilnu telefoniju,
  - 4) objekat sa ostalim izvorima kontinuiranog radiofrekventnog zračenja snage veće od 600 W,
  - 5) objekat sa ostalim izvorima impulsnog radiofrekventnog zračenja snage veće od 50 kW po impulsu (radari),
  - 6) uređaj za magnetnu rezonancu,
  - 7) nadzemni i podzemni elektroenergetski vod nazivnog napona 35 kV i većeg,
  - 8) distributivna transformatorska stanica u stambenom objektu ili drugom objektu gdje ljudi duže borave,
  - 9) distributivna transformatorska stanica izvan stambenog objekta ili drugog objekta gdje ljudi duže borave nazivnog napona 35 kV i većeg.
- (2) Sistematsko ispitivanje nivoa nejonizujućih zračenja obavlja se prije izgradnje ili postavljanja i prije rekonstrukcije izvora elektromagnetnog polja.

Član 11.

(1) Ispitivanje nivoa nejonizujućih zračenja obavlja se radi utvrđivanja da li izvor emituje i izlaže ljude nejonizujućem zračenju koje prelazi propisane granične vrijednosti izlaganja.

(2) Ispitivanje nivoa nejonizujućih zračenja obavlja se za sljedeće izvore nejonizujućih zračenja:

- 1) radio-stanicu i sisteme,
  - 2) stacionarnu televizijsku stanicu ili radio-televizijsku stanicu,
  - 3) baznu stanicu za mobilnu telefoniju,
  - 4) objekat sa ostalim izvorima kontinuiranog radiofrekventnog zračenja snage veće od 600 W,
  - 5) objekat sa ostalim izvorima impulsnog radiofrekventnog zračenja snage veće od 50 kW po impulsu (radari),
  - 6) uređaj za magnetnu rezonancu,
  - 7) nadzemni i podzemni elektroenergetski vod nazivnog napona 35 kV i većeg,
  - 8) distributivnu transformatorsku stanicu u stambenom objektu ili drugom objektu gdje ljudi duže borave,
  - 9) distributivnu transformatorsku stanicu izvan stambenog objekta ili drugog objekta gdje ljudi duže borave nazivnog napona 35 kV i većeg,
  - 10) za propisane izvore optičkog zračenja.
- (3) Prvo ispitivanje nivoa nejonizujućih zračenja vrši se kod novoizgrađenih ili novopostavljenih i rekonstruisanih izvora nejonizujućih zračenja.

Član 12.

(1) Sistematsko ispitivanje nivoa nejonizujućeg zračenja mora se izvršiti prije postavljanja, izgradnje i prije rekonstrukcije izvora nejonizujućeg zračenja ili objekta sa izvorom nejonizujućeg zračenja.

(2) Prvo ispitivanje nivoa nejonizujućeg zračenja izvora mora se izvršiti prije početka korištenja i pri rekonstrukciji izvora ili objekta sa izvorom nejonizujućeg zračenja.

(3) Periodično ispitivanje nivoa nejonizujućeg zračenja izvora za izvore elektromagnetnih polja mora se izvršiti jedanput u tri kalendarske godine.

(4) Periodično ispitivanje nivoa nejonizujućeg zračenja izvora za izvore optičkog zračenja mora se izvršiti jedanput u kalendarskoj godini.

(5) Radi ispitivanja izlaganja nejonizujućem zračenju u životnoj sredini, a na zahtjev Ministarstva ili nadležnog inspektora, vrše se vanredna ispitivanja nivoa nejonizujućeg zračenja i vanredna sistematska ispitivanja nivoa nejonizujućeg zračenja.

(6) Pravno lice ili preduzetnik koji postavlja i upotrebljava izvor nejonizujućeg zračenja dužan je o svom trošku da obezbijedi sprovođenje ispitivanja iz st. 1, 2, 3, 4. i 5. ovog člana.

(7) Pravno lice koje obavlja stručne poslove zaštite od nejonizujućih zračenja vrši ispitivanja iz st. 1, 2, 3, 4. i 5. ovog člana.

Član 13.

Odredbe čl. 5. do 12. ovog zakona ne odnose se na:

1) izvore nejonizujućih zračenja koji se registruju kod ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove,

2) izvore nejonizujućih zračenja koji se transportuju željeznicom, motornim vozilom, avionom ili plovnim sredstvom, kada je tehnički obezbijeđeno da se izvor nejonizujućih zračenja ne može koristiti, niti može generisati energiju nejonizujućih zračenja,

3) izvore nejonizujućih zračenja koji su uskladišteni ili koji se koriste za prodaju ili za druge svrhe u takvom stanju da nije moguće da se puste u rad ili koriste na način koji bi predstavljao potencijalnu opasnost.

Član 14.

Pravno lice i preduzetnik koji koristi izvor nejonizujućih zračenja dužni su na zahtjev Ministarstva, nadležnog inspektora i pravnog lica koje vrši stručne poslove zaštite od nejonizujućih zračenja iz člana 20. ovoga zakona dostaviti podatke o izvoru nejonizujućeg zračenja iz evidencije o izvorima nejonizujućih zračenja, koju vode u skladu sa članom 6. tačka 9) ovoga zakona.

Član 15.

(1) Pravno lice i preduzetnik, odnosno rukovalac dužni su odmah obavijestiti Ministarstvo o vanrednom događaju u kome je došlo ili je moglo doći do štetnog dejstva nejonizujućeg zračenja po zdravlje ljudi.

(2) Obavještenje iz stava 1. ovog člana sadrži:

- 1) okolnosti vanrednog događaja,
- 2) mjesto,
- 3) vrijeme,
- 4) neposrednu opasnost po zdravlje ljudi,
- 5) kratak opis preduzetih mjera.

Član 16.

(1) Ako pravno lice koje obavlja stručne poslove zaštite od nejonizujućih zračenja iz člana 20. ovog zakona ispitivanjem nivoa nejonizujućih zračenja u okolini jednog ili više izvora nejonizujućih zračenja utvrdi da vrijednosti nivoa nejonizujućih zračenja ne zadovoljavaju propisane granične vrijednosti izlaganja, odgovorno lice u pravnom licu ili preduzetnik koji koristi izvor dužan je da obezbijedi prestanak rada izvora ili smanjenje upotrebe izvora nejonizujućeg zračenja.

(2) Zone u kojima su prisutne vrijednosti nivoa nejonizujućih zračenja koje prelaze propisane granične vrijednosti izlaganja ograđuju se zaštitnim ogradama, zidovima i drugim tehničkim sredstvima.

Član 17.

Rekonstrukcija izvora elektromagnetnog polja u slučajevima propisanim članom 16. ovog zakona mora se izvršiti u roku najduže od godinu dana od dana ispitivanja nivoa nejonizujućih zračenja kojim je utvrđeno da vrijednosti nivoa nejonizujućih zračenja ne zadovaljavaju propisane granične vrijednost izlaganja.

GLAVA III

STRUČNI POSLOVI ZAŠTITE OD NEJONIZUJUĆIH ZRAČENJA

Član 18.

Stručnim poslovima zaštite od nejonizujućih zračenja smatraju se:

- 1) sistematsko ispitivanje nivoa nejonizujućih zračenja,
- 2) ispitivanje nivoa nejonizujućih zračenja,
- 3) davanje stručnog mišljenja u postupku utvrđivanja ispunjavanja propisanih uslova za upotrebu izvora nejonizujućih zračenja.

Član 19.

(1) Stručne poslove zaštite od nejonizujućih zračenja za elektromagnetna polja do 300 GHz i za optička zračenja vrši pravno lice akreditovano od nadležnog akreditacionog organa, u skladu sa standardom BAS EN ISO/IEC 17 025.

(2) Ako u Republici Srpskoj nema akreditovanog pravnog lica iz stava 1. ovog člana, stručne poslove zaštite od nejonizujućih zračenja vrši Institut za javno zdravstvo (u daljem tekstu: Institut) u sardnji sa akreditovanim pravnim licem.

Član 20.

(1) Stručne poslove zaštite od nejonizujućeg zračenja mogu obavljati pravna lica koja ispunjavaju propisane uslove koji se odnose na prostor, kadar i opremu.

(2) Ministar rješenjem utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja.

(3) Rješenje iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

(4) Utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja obavlja Komisija za utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja.

(5) Ministar rješenjem imenuje komisiju iz stava 4. ovog člana.

(6) Pravno lice plaća naknadu za utvrđivanje uslova za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućeg zračenja.

(7) Naknada iz stava 6. ovog člana iznosi 500 KM i čini prihod budžeta Republike Srpske.

(8) Ministar donosi Pravilnik o stručnim poslovima zaštite od elektromagnetnih polja, kojim se propisuju uslovi koji se odnose na prostor, kadar i opremu, koje mora da ispunjava pravno lice za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja za elektromagnetna polja do 300 GHz, postupak utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje tih poslova, način i metode obavljanja ispitivanja i sadržaj izvještaja.

(9) Ministar donosi Pravilnik o stručnim poslovima zaštite od optičkih zračenja, kojim se propisuju uslovi koji se odnose na prostor, kadar i opremu, koje mora da ispunjava pravno lice za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja za optičko zračenje, postupak utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje tih poslova, načine i metode obavljanja ispitivanja i sadržaj izvještaja.

Član 21.

Pravno lice koje posjeduje rješenje ministra o ispunjavanju uslova za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja za određenu oblast vrši priznavanje inostranog izvještaja o ispitivanju nejonizujućih zračenja u skladu sa ovim zakonom.

Član 22.

(1) Pravno lice koje posjeduje rješenje o ispunjavanju uslova za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja dužno je da vodi evidenciju o izvršenim ispitivanjima nejonizujućih zračenja.

(2) Pravno lice iz stava 1. ovog člana dužno da čuva dokumentaciju o izvršenim sistematskim ispitivanjima i ispitivanjima nejonizujućih zračenja u periodu od šest godina.

(3) Pravno lice iz stava 1. ovog člana dužno je na zahtjev ministarstva i nadležnog inspektora dostaviti podatke iz evidencije o izvršenim sistematskim ispitivanjima i ispitivanjima nejonizujućih zračenja.

(4) Pravno lice iz stava 1. ovog člana dužno je da u slučaju utvrđivanja nivoa nejonizujućeg zračenja koje prelazi propisane granične vrijednosti izlaganja, tu informaciju dostavi Ministarstvu i nadležnom inspektor.

Član 23.

(1) Monitoring izvora elektromagnetnih polja (u daljem tekstu: monitoring) dužna su o svom trošku sprovesti pravna lica koja u svom vlasništvu imaju preko 200 stacionarnih izvora elektromagnetnih polja.

(2) Pravna lica iz stava 1. ovoga člana obavezna su da obezbijede obavljanje monitoringa na 20 lokacija na izvorima u svom vlasništvu, te da rezultate monitoringa dostavljaju Ministarstvu i nadležnom inspektor svaka tri mjeseca.

(3) Monitoring vrši Institut, koji je nadležan za kontrolu izvora nejonizujućih zračenja u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita i ovim zakonom.

(4) Institut jednom godišnje donosi plan monitoringa i plan dostavlja Ministarstvu i nadležnom inspektor najkasnije do 1. novembra tekuće za narednu godinu.

(5) Vlasnik izvora rezultate monitoringa može koristiti u svrhu dokazivanja periodičnog ispitivanja nejonizujućeg zračenja izvora u svom vlasništvu.

GLAVA IV NADZOR

Član 24.

(1) Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.

(2) Inspeksijski nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega obavlja zdravstveni inspektor.

(3) Zdravstveni inspektor je ovlašten da:

1) naloži otklanjanje nedostataka koji se odnose na ispunjenost propisanih uslova objekata i prostorija na kojima se postavljaju i u kojima se koriste izvori nejonizujućih zračenja,

- 2) naloži obezbjeđenje i korišćenje zaštitne opreme i sredstava za zaštitu lica koja rade sa izvorima nejonizujućeg zračenja,
- 3) naloži imenovanje odgovornog lica za primjenu mjera zaštite od nejonizujućeg zračenja,
- 4) naloži označavanje zona opasnog zračenja i onemogućavanje pristupa zonama na kojima su prisutne vrijednosti nivoa nejonizujućih zračenja koje prelaze propisane granične vrijednosti izlaganja, zaštitnim ogradama, zidovima i drugim tehničkim sredstvima,
- 5) naloži rekonstrukciju izvora nejonizujućih zračenja ako ovlašteno pravno lice utvrdi ispitivanjem nivoa nejonizujućih zračenja u okolini jednog ili više izvora elektromagnetnih polja da nivo zračenja prelazi propisane granične vrijednosti izlaganja,
- 6) naloži obavljanje prvog, periodičnog, sistematskog i vanrednog ispitivanja nivoa nejonizujućih zračenja,
- 7) naloži vođenje propisanih evidencija, dostavljanje propisanih obavještenja i čuvanje dokumentacije u propisanom roku,
- 8) naloži dostavljanje godišnjeg plana monitoringa, propisno sprovođenje monitoringa i dostavljanje rezultata monitoringa Ministarstvu i nadležnom inspektoru,
- 9) naloži otklanjanje drugih nedostataka u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona,
- 10) zabrani upotrebu izvora nejonizujućeg zračenja, ukoliko za propisani izvor nejonizujućeg zračenja nije pribavljeno rješenje ministra,
- 11) zabrani upotrebu izvora nejonizujućeg zračenja, ukoliko mjerenje i/ili proračun nivoa izlaganja prelazi propisane granične vrijednosti izlaganja, dok se nivo izlaganja ne svede u granice dozvoljenog,
- 12) zabrani obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja pravnom licu koje nema rješenje ministra o ispunjenosti uslova ili ne ispunjava propisane uslove,
- 13) zabrani druge radnje suprotne ovom zakonu i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

GLAVA V

KAZNENE ODREDBE

Član 25.

- (1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:
- 1) upotrebljava izvor nejonizujućeg zračenja čiji nivo zračenja prelazi granične vrijednosti izlaganja (član 6. tačka 2),
  - 2) licima koja rade sa izvorima nejonizujućeg zračenja ne obezbijedi primjenu sredstava i opreme za zaštitu od zračenja (član 6. tačka 3),
  - 3) ne ispunjava propisane uslove za postavljanje i upotrebu izvora nejonizujućeg zračenja ili ako upotrebljava izvore nejonizujućeg zračenja, bez rješenja ministra kojim se odobrava upotreba izvora (čl. 7. i 8),
  - 4) ne obezbijedi propisana ispitivanja izvora nejonizujućih zračenja (član 12),
  - 5) obavlja stručne poslove zaštite od nejonizujućih zračenja a ne ispunjava propisane uslove ili nema rješenje ministra o ispunjenosti tih uslova (član 20),
  - 6) ne obezbijedi obavljanje monitoringa za izvore nejonizujućih zračenja (član 23).
- (2) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM kazniće se odgovorno lice u pravnom licu za prekršaje iz stava 1. ovog člana.
- (3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM.

Član 26.

- (1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:
- 1) ne vodi propisanu evidenciju o izvorima nejonizujućih zračenja (član 6. tačka 9),
  - 2) nema akt o imenovanju lica odgovornog za primjenu mjera zaštite od nejonizujućih zračenja (član 6. tačka 10),
  - 3) ne čuva dokumentaciju o izvršenim sistematskim i ispitivanjima nejonizujućih zračenja propisanih izvora nejonizujućeg zračenja (član 6. tačka 11),
  - 4) u propisanom roku ne obavijesti Ministarstvo o promjenama koje se odnose na korištenje, odnosno upotrebu izvora elektromagnetnog polja (član 8. stav 6),
  - 5) ne dostavlja podatke iz evidencije o izvorima nejonizujućih zračenja Ministarstvu, inspektoratu ili ovlaštenom pravnom licu za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja (član 14),
  - 6) u propisanom roku ne obavijesti Ministarstvo o vanrednom događaju (član 15),
  - 7) ne dostavlja rezultate monitoringa Ministarstvu i nadležnom inspektoratu (član 23. stav 2),
  - 8) ne dostavi godišnji plan monitoringa Ministarstvu i nadležnom inspektoratu (član 23. stav 4).
- (2) Novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM kazniće se odgovorno lice u pravnom licu za prekršaje iz stava 1. ovog člana.
- (3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM.

Član 27.

- (1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice koje obavlja stručne poslove zaštite od nejonizujućeg zračenja ako:
- 1) ne vodi evidenciju o izvršenim ispitivanjima (član 22. stav 1),
  - 2) ne čuva dokumentaciju o izvršenim sistematskim ispitivanjima i ispitivanjima nejonizujućih zračenja u propisanom periodu (član 22. stav 2),
  - 3) na zahtjev Ministarstva i nadležnog inspektora u Republičkoj upravi za inspeksijske poslove ne dostavi podatke iz evidencije o izvršenim sistematskim ispitivanjima i ispitivanjima nejonizujućih zračenja (član 22. stav 3),
  - 4) u slučaju utvrđivanja nivoa nejonizujućeg zračenja koje prelazi propisane granične vrijednosti izlaganja ne dostavi informaciju Ministarstvu i nadležnom inspektoratu (član 22. stav 4).
- (2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 KM do 1.500 KM.

GLAVA VI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 28.

- (1) Pravna lica i preduzetnici koji postavljaju i koriste izvore elektromagnetnih polja dužni su u roku od šest mjeseci uskladiti svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona.
- (2) Pravna lica i preduzetnici koji postavljaju i koriste izvore optičkog zračenja dužni su u roku od 24 mjeseca uskladiti svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona.
- (3) Pravna lica koji obavljaju stručne poslove zaštite od nejonizujućih zračenja za elektromagnetna polja dužni su u roku od šest mjeseci uskladiti svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona.
- (4) Pravna lica koja vrše stručne poslove zaštite od nejonizujućih zračenja za optička zračenja iz člana 19. stava 1. ovog zakona dužni su u roku od 20 mjeseci da izvrše akreditaciju u skladu sa standardom BAS EN ISO/IEC 17 025.

Član 29.

Ministar će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće pravilnike:

- 1) Pravilnik o zaštiti od elektromagnetnih polja do 300 GHz (član 7. stav 6),
- 2) Pravilnik o stručnim poslovima zaštite od elektromagnetnih polja (član 20. stav 8),
- 3) Pravilnik o zaštiti od optičkih zračenja (član 9. stav 3),
- 4) Pravilnik o stručnim poslovima zaštite od optičkih zračenja (član 20. stav 9).

Član 30.

Do donošenja podzakonskih akata utvrđenih ovim zakonom primjenjivaće se akti koji su važili prije stupanja na snagu ovog zakona, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 31.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti od nejonizujućih zračenja („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 2/05).

Član 32.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nedeljko Čubrilović

OBRAZLOŽENJE NACRTA ZAKONA O ZAŠTITI OD NEJONIZUJUĆEG ZRAČENJA

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o zaštiti od nejonizujućih zračenja sadržan je u Amandmanu XXXII tačka 12. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika uređuje i obezbjeđuje zdravstvo.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo broj: 22.04-020-622/18 od 22. marta 2018. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII tačka 12. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika uređuje i obezbjeđuje, između ostalog, i oblast zdravstva i u članu 70. tačka 2. Ustava Republike Srpske, kojim je utvrđeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone.

Obrađivač Zakona je, u skladu sa članom 41. stav. 1. tačka 5. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), u obrazloženju Zakona naveo razloge za donošenje novog Zakona o zaštiti od nejonizujućih zračenja. Osnovni razlog za donošenje novog Zakona o zaštiti od nejonizujućeg zračenja jeste unapređivanje sistema zaštite zdravlja ljudi i zaštite životne sredine od djelovanja nejonizujućih zračenja.

Ovim zakonom uređuju se mjere zaštite od nejonizujućih zračenja, stručni poslovi zaštite od nejonizujućih zračenja, sprovođenje monitoringa izvora elektromagnetnih polja, kao i druga pitanja od značaja za zaštitu zdravlja ljudi i zaštitu životne sredine.

Republički sekretarijat za zakonodavstvo razmotrio je Nacrt zakona i, ne upuštajući se u cjelishodnost normi, obrađivaču dao određene primjedbe i sugestije u cilju usklađivanja predloženog teksta Nacrta zakona sa Pravilima za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske. U vezi sa navedenim, date su primjedbe koje se odnose na usaglašavanje teksta Nacrta zakona sa čl. 5, 12, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 27, 30, 83. i 84. Pravila za izradu zakona i drugih propisa, a odnose se na formulisanje člana kao osnovne klasifikacione jedinice u zakonu, sistematiku odredaba zakona, sadržaj osnovnih odredaba zakona, pisanje objašnjenja izraza i pojmova u vezi sa činjenicom da objašnjenje izraza i pojmova nema snagu pravne norme, predmet i strukturu sadržinskih odredaba zakona, propisivanje kaznenih odredaba u kojim je bitno precizno utvrđivanje bića djela, odnosno protivpravne radnje, formulisanje prelaznih odredaba, kao i na normativni oblik, jezik i stil pisanja propisa.

Takođe, data je primjedba na neusaglašenost odredaba Nacrta zakona sa Zakonom o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 13/02, 87/07 i 50/10), a odnosi se na preciziranje odredaba kojima se propisuje nadležnost ministra zdravlja i socijalne zaštite u vođenju pojedinačnih upravnih postupaka.

Primjedba koja je još data odnosi se na usklađenost odredaba Nacrta zakona sa članom 27. Zakona o inspekcijama u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 74/10, 109/12, 117/12 i 44/16), a tiče se preciziranja naziva nadležnog zdravstvenog inspektora, kao i člana 15. Zakona o republičkoj upravi, a odnosi se na preciziranje naziva nadležnih ministarstava.

Obrađivač Zakona je usvojio navedene primjedbe i sugestije i ugradio ih u tekst Zakona.

Obrađivač Zakona je u obrazloženju Zakona naveo da je, u skladu sa članom 41. stav 1. tačka 10. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske i t. 4. i 15. Smjernica za postupanje republičkih organa uprave o učešću javnosti i konsultacijama u izradi zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 123/08 i 73/12), utvrđeno da Zakon ima značaja za javnost i da će biti objavljen na internet stranici Ministarstva (www.vladars.net), radi dostavljanja primjedaba i sugestija. Takođe, obrađivač je naveo da je prilikom izrade Nacrta

zakona izvršio konsultacije sa Ministarstvom pravde, Ministarstvom rada i boračko- invalidske zaštite, Ministarstvom unutrašnjih poslova, Ministarstvom saobraćaja i veza Republičkom upravom za inspekcijske poslove i Gender centrom Republike Srpske.

Budući da postoji ustavni osnov za donošenje predmetnog zakona i da je usaglašen sa pravnim sistemom Republike Srpske i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa, mišljenje Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo je da se Nacrt zakona o zaštiti od nejonizujućeg zračenja može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu saradnju, broj: 17.03-020-897/18 od 29. marta 2018. godine, nakon uvida u propise Evropske unije i analize odredaba Nacrta zakona o zaštiti od nejonizirajućih zračenja, ustanovljeno je da *EU acquis* sadrži izvore prava koji su relevantni za predmet uređivanja dostavljenog nacrta, te da je iste obrađivač u svom radu uzeo u obzir, zbog čega u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „djelimično usklađen“.

Materiju Nacrta u dijelu primarnih izvora prava načelno uređuje Ugovor o funkcionisanju Evropske unije, Dio treći, Politike i unutrašnje djelovanje Unije, Naslov X – Socijalna politika, član 153; Naslov XIV – Javno zdravstvo, član 168; Naslov XX – Životna sredina, čl. 191-193 / *Treaty on the Functioning of the European Union, Part three, Union policies and internal actions, Title X - Social policy, Article 153; Title XIV- Public health, Article 168; Title XX – Environment, Articles 191-193.*

Obrađivač je prilikom izrade Nacrta, u dijelu sekundarnih izvora prava, uzeo u obzir sljedeće izvore:

- Direktivu 2006/25/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. aprila 2006. godine o minimalnim zdravstvenim i bezbjedonosnim zahtjevima s obzirom na izloženost radnika rizicima uzrokovanim fizičkim agensima (vještačko optičko zračenje) (devetnaesta pojedinačna direktiva u smislu člana 16. stava 1. Direktive 89/391/EEC) / *Directive 2006/25/EC of the European Parliament and of the council of 5 April 2006 on the minimum health and safety requirements regarding the exposure of workers to risks arising from physical agents (artificial optical radiation) (19th individual Directive within the meaning of Article 16(1) of 89/391/EEC)*, i
- Preporuku Savjeta (1999/519/EC) od 12. jula 1999. godine o ograničenju izlaganja opšte populacije elektromagnetnim poljima (0 Hz to 300 GHz) / *Council Recommendation (1999/519/EC) of 12 July 1999 on the limitation of exposure of the general public to electromagnetic fields (0 Hz to 300 GHz).*

Odredbe člana 2. Direktive kojima je definisan pojam i podjela optičkog zračenja, djelimično su preuzete odredbama člana 9. stav 1. Nacrta.

Odredbe člana 3. Direktive koje utvrđuju granične vrijednosti izloženosti optičkom zračenju, djelimično su preuzete odredbama člana 9. stav 2. Nacrta.

Odredbe t. II i III Preporuke koje se odnose na zaštitu zdravlja, djelimično su preuzete odredbama člana 7. Nacrta.

Način preuzimanja sadržan je u uporednim prikazima usklađenosti Nacrta zakona o zaštiti od nejonizirajućih zračenja, sa pravnom tekovinom Evropske unije i pravnim aktima Savjeta Evrope.

Donošenje ovog zakona doprinijeće ispunjavanju obaveza sadržanih u čl. 70, 77. i 108. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, koje se odnose na saradnju ugovornih strana u oblasti usklađivanja, sprovođenja zakona i pravila konkurencije, u oblasti rada i jednakih mogućnosti kao i u oblasti zaštite životne sredine.

Napominjemo da je izrada predmetnog nacrta predviđena Akcionim planom usklađivanja zakonodavstva Republike Srpske sa pravnom tekovinom Evropske unije i pravnim aktima Savjeta Evrope za 2018. godinu.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Osnovni razlozi za donošenje novog Zakona o zaštiti od nejonizujućih zračenja jeste unapređivanje zaštite zdravlja ljudi i zaštite životne sredine od djelovanja nejonizujućih zračenja pri postavljanju i upotrebi izvora nejonizujućih zračenja.

Ovim zakonom se daje osnov za donošenje podzakonskih akata kojima će se propisati granične vrijednosti izloženosti nejonizujućim zračenjima, a u skladu sa međunarodnim preporukama i standardima. Pojednostaviće se procedure dobijanja odobrenja za upotrebu izvora elektromagnetnih polja do 300 GHz i daće se osnova za regulisanje oblasti za koju do sada nije postojala pravna regulativa, i to za oblast optičkih zračenja. Daće se osnov za definisanje uslova za obavljanja stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja, tj. provjeru izloženosti ljudi nejonizujućim zračenjima, kao i uslovi za ovlašćivanje pravnih lica za obavljanje te djelatnosti. Uvodi se i obaveza obavljanja monitoringa izvora nejonizujućih zračenja za pravna lica koja u svom vlasništvu imaju preko 200 stacionarnih izvora nejonizujućih zračenja.

Razlog donošenja ovog zakona je i usklađivanje ovog zakona i podzakonskih akata sa pravnom tekovinom Evropske unije iz ove oblasti.

V OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. ovog zakona uređuje se predmet zakona.

Članom 2. ovog zakona propisuju se načela zaštite od nejonizujućih zračenja.

Članom 3. ovog zakona definiše se značenje pojedinih izraza upotrijebljenih u ovom zakonu.

Članom 4. ovog zakona propisuje se da izrazi koji imaju rodno značenje, a koji se koriste u ovom zakonu obuhvataju na jednak način muški i ženski rod, bez obzira na to da li se koriste u muškom ili ženskom rodu.

Članom. 5. ovog zakona propisuje se da nejonizujuće zračenje jesu elektromagnetna polja i elektromagnetni talasi frekvencije niže od 3.000.000 GHz ili ultrazvuk frekvencije veće od 20 kHz koji u interakciji s materijom ne stvaraju jone, propisuje se da je izvor nejonizujućeg zračenja svaki uređaj, postrojenje ili građevina koji emituje nejonizujuće zračenje, kao i mjere koje se preduzimaju u sprovođenju zaštite od nejonizujućih zračenja.

Članom 6. ovog zakona propisuju se uslovi za pravno lice i preduzetnika za postavljanje i korištenje izvora nejonizujućih zračenja.

Članom 7. ovog zakona definišu se elektromagnetna polja do 300 GHz, uslovi za upotrebu izvora elektromagnetnih polja, definišu se područja povećane osjetljivosti, područja profesionalnog izlaganja i javna područja i propisuje se donošenje Pravilnika o zaštiti od elektromagnetnih polja do 300 GHz.

Članom 8. ovog zakona propisuje se da ministar donosi rješenje kojim se odobrava upotreba izvora elektromagnetnog polja, koje je konačno, i na osnovu koga pravno lice i preduzetnik mogu početi upotrebljavati propisane izvore elektromagnetnog polja. Propisuje se naknada za utvrđivanje uslova za upotrebu izvora elektromagnetnog polja, koja čini prihod budžeta Republike Srpske. Definiše se da su pravno lice i preduzetnik koji ispunjava uslove o upotrebi izvora elektromagnetnog polja dužni da o promjenama koje se odnose na korištenje, odnosno upotrebu izvora elektromagnetnog polja obavijeste Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, na osnovu čega ministar ukida rješenje kojim je odobrena upotreba izvora elektromagnetnog polja.

Članom 9. ovog zakona definišu se izvori optičkog zračenja, propisuje se da se izvori optičkog zračenja upotrebljavaju ako ispunjavaju propisane uslove u skladu sa njihovom namjenom i da pri upotrebi ne izlažu ljude zračenju iznad graničnih vrijednosti izlaganja propisanih za optička zračenja, te se propisuje donošenje Pravilnika o zaštiti od optičkog zračenja.

Članom 10. ovog zakona propisuju se izvori elektromagnetnih polja za koje se mora izvršiti sistematsko ispitivanje nivoa nejonizujućih zračenja.

Članom 11. ovog zakona definisani su izvori nejonizujućeg zračenja za koje se obavlja ispitivanje nivoa nejonizujućih zračenja.

Članom 12. ovog zakona propisuje se obaveza vršenja sistematskog ispitivanja nivoa nejonizujućeg zračenja, prvog i periodičnog ispitivanja nivoa nejonizujućeg zračenja i periodičnog njihovog ispitivanja, kao i obaveza vršenja vanrednih ispitivanja. Propisuje se da je pravno lice ili preduzetnik koji postavlja i upotrebljava izvor nejonizujućeg zračenja, dužan je o svom trošku obezbijediti sprovođenje navedenih ispitivanja, a vrši ih pravno lice koje obavlja stručne poslove zaštite od nejonizujućih zračenja.

Članom 13. ovog zakona definisani su izuzeci od odredaba čl. 5. do 12. ovog zakona.

Članom 14. ovog zakona propisano je da su pravno lice i preduzetnik koji koriste izvor nejonizujućih zračenja dužni na zahtjev Ministarstva, nadležnog inspektora i pravnog lica koje vrši stručne poslove zaštite od nejonizujućih zračenja dostaviti podatke o izvorima nejonizujućih zračenja iz evidencije koju vodi.

Članom 15. ovog zakona propisuju se obaveze pravnog lica, preduzetnika i rukovodilaca u slučaju vanrednog događaja pri kome je došlo ili je moglo doći do štetnog dejstva nejonizujućeg zračenja po zdravlje ljudi.

Članom 16. ovog zakona propisuje se da ako se ispitivanjem nivoa nejonizujućih zračenja u okolini jednog ili više izvora nejonizujućih zračenja od strane pravnog lica koje obavlja stručne poslove zaštite od nejonizujućih zračenja utvrdi da vrijednosti nivoa nejonizujućih zračenja ne zadovoljavaju propisane granične vrijednosti izlaganja, odgovorno lice u pravnom licu ili preduzetnik koji koristi izvor dužan je obezbijediti prestanak rada izvora ili smanjenje upotrebe izvora nejonizujućeg zračenja. Zone u kojima su prisutne vrijednosti nivoa nejonizujućih zračenja koji prelazi propisane granične vrijednosti izlaganja ograđuju se zaštitnim ogradama, zidovima i drugim tehničkim sredstvima.

Članom 17. ovog zakona definiše se da se rekonstrukcija izvora elektromagnetnog polja mora izvršiti u roku najduže od godinu dana od dana ispitivanja nivoa nejonizujućih zračenja kojim je utvrđeno da vrijednosti nivoa nejonizujućih zračenja ne zadovoljavaju propisane granične vrijednosti izlaganja.

Članom 18. ovog zakona definisani su stručni poslovi zaštite od nejonizujućih zračenja.

Članom 19. ovog zakona propisuje se da stručne poslove zaštite od nejonizujućih zračenja za elektromagnetna polja do 300 GHz i za optička zračenja vrši pravno lice akreditovano od strane nadležnog akreditacionog organa u skladu sa standardom BAS EN ISO/IEC 17 025, kao i da ako u Republici Srpskoj nema akreditovanog pravnog lica, stručne poslove zaštite od nejonizujućih zračenja vrši Institut za javno zdravstvo u saradnji sa akreditovanim pravnim licem.

Članom 20. ovog zakona propisuje se da stručne poslove zaštite od nejonizujućeg zračenja mogu obavljati pravna lica koja ispunjavaju propisane uslove koji se odnose na prostor, kadar i opremu, kao i da ministar rješenjem utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja. Definiše se da utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja obavlja Komisija za utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja, koju rješenjem imenuje ministar. Propisana je naknada za utvrđivanje uslova za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućeg zračenja, koju plaća pravno lice i koja čini prihod budžeta Republike Srpske. Propisuje se donošenje Pravilnika o stručnim poslovima zaštite od elektromagnetnih polja i Pravilnika o stručnim poslovima zaštite od optičkog zračenja.

Članom 21. ovog zakona definiše se da pravno lice koje posjeduje rješenje ministra o ispunjavanju uslova za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja za određenu oblast vrši priznavanje inostranog izvještaja o ispitivanju nejonizujućih zračenja u skladu sa ovim zakonom.

Članom 22. ovog zakona propisane su obaveze pravnog lica koje posjeduje rješenje o ispunjavanju uslova za obavljanje stručnih poslova zaštite od nejonizujućih zračenja, i to: vođenje evidencije o izvršenim ispitivanjima nejonizujućih zračenja, čuvanje dokumentacije o izvršenim sistematskim ispitivanjima i ispitivanjima nejonizujućih zračenja u periodu od šest godina, dostavljanje podataka iz evidencije o izvršenim sistematskim ispitivanjima i

ispitivanjima nejonizujućih zračenja na zahtjev Ministarstva i nadležnog inspektora i dostavljanje informacije Ministarstvu i nadležnom inspektor u slučaju utvrđivanja nivoa nejonizujućeg zračenja koje prelazi propisane granične vrijednosti izlaganja.

Članom 23. ovog zakona propisuje se da su pravna lica koja u svom vlasništvu imaju preko 200 stacionarnih izvora elektromagnetnih polja dužna o svom trošku sprovesti monitoring, kao i da su obavezni da obezbijede obavljanje monitoringa na 20 lokacija na izvorima u svom vlasništvu, te da rezultate monitoringa dostavljaju Ministarstvu i nadležnom inspektor svaka tri mjeseca. Propisano je da monitoring vrši Institut za javno zdravstvo, koji je nadležan za kontrolu izvora nejonizujućih zračenja u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita i ovim zakonom, te da Institut jednom godišnje donosi plan monitoringa i dostavlja plan Ministarstvu i nadležnom inspektor najkasnije do 1. novembra tekuće za narednu godinu. Definisano je i da vlasnik izvora rezultate monitoringa može koristiti u svrhu dokazivanja periodičnog ispitivanja nejonizujućeg zračenja izvora u svom vlasništvu.

Članom 24. ovoga zakona propisuje se nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona.

Odredbama čl. 25. do 27. ovoga zakona propisuju se kaznene odredbe Zakona.

Odredbama čl. 28. do 32. navode se prelazne i završne odredbe i stupanje na snagu ovog zakona.

VI UČEŠĆE JAVNOSTI I KONSULTACIJE U IZRADI ZAKONA

U skladu sa Smjernicama za postupanje republičkih organa uprave o učešću javnosti i konsultacijama u izradi zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 123/08 i 73/12) sproveden je postupak konsultacija u vezi sa Nacrtom zakona o zaštiti od nejonizujućih zračenja sa Ministarstvom pravde, Ministarstvom rada i boračko invalidske zaštite, Ministarstvom unutrašnjih poslova, Ministarstvom saobraćaja i veza Republike Srpske, Republičkom upravom za inspeksijske poslove Republike Srpske i Gender centrom Republike Srpske.

Nacrt zakona bio je izložen na internet stranici Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite u propisanom roku.

VII PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Prema Mišljenju Ministarstva za ekonomske odnose i regionalnu saradnju broj: 17.04-020-898/18 od 27. marta 2018. godine, uvidom u sprovedeni proces metodologije kratke procjene uticaja propisa na Nacrt zakona o zaštiti od nejonizujućih zračenja, Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu saradnju, konstatuje sljedeće:

- Nacrt je planiran Programom rada Vlade Republike Srpske za 2018. godinu.
- Obrađivač je pravilno analizirao postojeće stanje i definisao problem, te je isti sastavni dio „Razloga za donošenje ili izmjenu i/ili dopunu zakona“.
- Obrađivač je pravilno definisao ciljeve koji se žele postići donošenjem zakona.
- Obrađivač je pravilno sproveo proces konsultacija.

Kod utvrđivanja opcija za rješenje problema, obrađivač je naveo da je donošenje novog zakona najadekvatnija opcija koja može doprinijeti postizanju očekivanih ciljeva.

U vezi sa uticajem na poslovno okruženje, obrađivač je naveo da se Nacrtom propisuju određene obaveze za poslovne subjekte. Procjene su da će troškovi koje će poslovni subjekti imati u vezi sa primjenom ovog zakona biti razumni. Pravnim subjektima koji su korisnici izvora optičkog zračenja, Nacrtom se uvodi obaveza mjerenja nivoa optičkog zračenja za propisne izvore jedanput u kalendarskoj godini, dok se pravnim licima koja obavljaju stručne poslove zaštite od nejonizujućih zračenja za optičko zračenje uvodi obaveza pribavljanja akreditacije od strane nadležnog akreditacionog organa u skladu sa standardom BAS/ISO/IEC 17 025 u roku od dvadeset mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Za privredne subjekte koji su investitori izgradnje i korisnici izvora elektromagnetnih polja, Nacrtom je pojednostavljena procedura dobijanja saglasnosti za postavljanje/izgradnju izvora elektromagnetnog polja i odobrenja za upotrebu izvora elektromagnetnog polja, u smislu spajanja u jednu proceduru i izdavanja jednog rješenja kojim će se odobriti upotreba izvora elektromagnetnog polja. Nacrtom je propisana veća naknada za navedenu proceduru u visini od 500 KM, umjesto dosadašnjih 300 KM za dvije odvojene procedure. Prema Nacrtu, pravna lica koja u svom vlasništvu imaju preko 200 izvora elektromagnetnih polja će biti obavezna sprovesti monitoring, na 20 lokacija na izvorima u svom vlasništvu, prema godišnjem planu monitoringa.

Što se tiče uticaja na javni budžet, obrađivač je naveo da će Nacrt uticati na javni budžet, u pogledu propisanih naknada za izdavanje rješenja Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, koje su prihod budžeta Republike Srpske. Ne očekuje se povećanje troškova republičkih organa nadležnih za sprovođenje ovog zakona, niti inspekcijskih organa.

U vezi sa uticajem na zdravstveni i socijalni status građana, obrađivač je naveo da se Nacrtom daje osnov za propisivanje graničnih vrijednosti osnovnih ograničenja i referentnih veličina elektromagnetnog zračenja, kao i osnov za propisivanje graničnih vrijednosti za izvore optičkog zračenja. Ograničenjem izlaganja nejonizujućim zračenjima, propisivanjem graničnih vrijednosti i uslova za postavljanje i upotrebu izvora nejonizujućeg zračenja, daje se doprinos postizanju visokog nivoa zaštite zdravlja ljudi.

U vezi sa uticajem na životnu sredinu, obrađivač je naveo da se Nacrtom uređuju načela i mjere zaštite od djelovanja nejonizujućih zračenja. Takođe, predviđeno je propisivanje graničnih vrijednosti izlaganja nejonizujućem zračenju i zabrana izlaganja nejonizujućim zračenjima iznad propisanih graničnih vrijednosti u skladu sa postojećim stavovima međunarodnih autoriteta iz ove oblasti, čime će se štetno dejstvo nejonizujućih zračenja u životnoj sredini svesti na najmanju moguću mjeru.

U vezi sa uticajem na održivi razvoj, obrađivač je naveo da primjena uređaja i tehnologija koje su izvori zračenja mora biti kontrolisana u skladu sa saznanjima i preporukama međunarodnih autoriteta, te da će se primjenom obaveza i mjera predviđenih Nacrtom osigurati visok nivo zaštite zdravlja ljudi i minimalan potencijalno štetan uticaj nejonizujućih zračenja u životnoj sredini.

Kada je u pitanju sprovođenje propisa, obrađivač je naveo da mjere za zaštitu zdravlja stanovništva od štetnog djelovanja nejonizujućih zračenja predstavljaju skup svih aktivnosti koje sprovode investitori izgradnje i korisnici izvora nejonizujućih zračenja, rukovaoci izvorima nejonizujućih zračenja, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite i Republička uprava za inspekcijske poslove.

Obrađivač je naveo da je Nacrtom zakona o zaštiti od nejonizujućih zračenja predviđeno spajanje formalnosti: rješenje kojim se daje saglasnost za postavljanje/izgradnju izvora elektromagnetnog polja i rješenje kojim se daje odobrenje za upotrebu izvora elektromagnetnog polja.

Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu saradnju je utvrdilo da je obrađivač, prilikom primjene skraćenog procesa procjene uticaja propisa, postupio u skladu s metodologijom propisanom u t. VI i VIII Odluke o sprovođenju procesa procjene uticaja propisa u postupku izrade propisa.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz budžeta Republike Srpske.